

Adroddiad Monitro Blynyddol y Cynllun Iaith Gymraeg

1 Hydref 2018

1.1 Mae'r ddogfen hon yn darparu gwybodaeth y gofynnwyd amdani i Gomisiynydd y Gymraeg ynglŷn â gweithredu Cynllun Iaith Gymraeg HCPC.

1. Cefndir

2.1 Lanswyd ein Cynllun Iaith Gymraeg (y Cynllun) yn 2011. Ers hynny, rydym wedi cwblhau chwech adroddiad gweithredu ar y Cynllun ar gyfer Comisiynydd y Gymraeg.

2.1 Rydym wedi mabwysiadu'r egwyddor, wrth gynnal busnes cyhoeddus a gweinyddu cyfiawnder yng Nghymru, y byddwn yn trin y Gymraeg a'r Saesneg ar y sail eu bod yn gyfartal. Mae ein Cynllun yn nodi sut rydym yn rhoi'r egwyddor honno ar waith wrth ddarparu gwasanaethau i'r cyhoedd yng Nghymru.

2.2 Yn ystod 2017-18, rydym wedi parhau i weithredu darpariaethau ein Cynllun. Roedd hyn yn cynnwys:

- ystyried anghenion siaradwyr Cymraeg wrth ailddatblygu ein gwefan;
- cyhoeddi hysbysebion dwyieithog yng Nghymru ar gyfer unrhyw swyddi gwag ar ein Cyngor; a
- codi ymwybyddiaeth ymhlith ein staff o'n rhwymedigaethau o dan y Cynllun trwy hyfforddiant ac erthyglau newyddion mewnol rheolaidd.

Gwybodaeth sy'n ofynnol gan Gomisiynydd y Gymraeg	Ymateb HCPC (mae'r holl ffigurau'n ymwneud â'r cyfnod Ebrill 2017 - Mawrth 2018)
<p>Asesiad effaith polisi</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Nifer a chanran y polisiâu (gan gynnwys y rhai a adolygwyd neu a ddiwygiwyd) lle rhoddwyd ystyriaeth i'r effeithiau a fyddai gan y polisi ar y defnydd o'r Gymraeg. ○ Enghraifft o asesiad y bernir iddo gael effaith ar ddefnydd o'r Gymraeg a manylion sut y diwygiwyd y polisi o ganlyniad. 	<p>Wrth ddatblygu pob polisi, caiff goblygiadau cydraddoldeb ac amrywiaeth eu hystyried fel y bo'n briodol. Nid oes proses benodol nac ychwanegol ar gyfer asesu sut y bydd polisi'n effeithio ar y defnydd o'r Gymraeg y tu hwnt i'r asesiad cydraddoldeb ac amrywiaeth ehangach.</p> <p>Rydym wrthi'n adolygu ein hasesiadau effaith cydraddoldeb ac amrywiaeth. Fel rhan o'r adolygiad hwn, rydym yn bwriadu cynnwys adran benodol ar y Gymraeg lle bydd defnyddwyr yn cael eu hannog i nodi sut y bydd unrhyw bolisi yn rhoi sylw i'n hymrwymyiadau o dan y Cynllun Iaith Gymraeg.</p> <p>Ddim yn berthnasol - Ni nodwyd unrhyw bolisiâu fel rhai y mae angen eu diwygio ar y sail hon.</p>
<p>Cyhoeddiadau</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Nifer y cyhoeddiadau sydd ar gael i'r cyhoedd ○ Nifer y cyhoeddiadau sydd ar gael i'r cyhoedd yn Gymraeg 	<p>Cyfanswm o 122; 4 newydd eleni a 5 wedi eu diwygio eleni</p> <p>Cyfanswm o 3; 0 newydd eleni</p> <p>Er bod ein holl gyhoeddiadau ar gael i'r cyhoedd, nid yw pob un ohonynt yn ymwneud â chyflawni ein busnes cyhoeddus neu'n rhai sydd â'r cyhoedd yn gyffredinol yn brif gynulleidfa darged. Rydym yn cyhoeddi'n ddwyieithog, lle mae lefel debygol y diddordeb cyhoeddus yn ei gwneud yn ofynnol.</p>
<p>Cwynion</p>	<p>57</p>

<ul style="list-style-type: none"> ○ Nifer yr holl gwynion a dderbyniwyd ynghylch ymddygiad ymarferwyr yng Nghymru ○ Nifer y cwynion a dderbyniwyd yn Gymraeg ynghylch ymddygiad ymarferwyr yng Nghymru ○ Nifer y cwynion a dderbyniwyd yn ymwneud â chydymffurfiaeth y Cyngor â'i Gynllun Iaith Gymraeg 	<p>0</p> <p>1</p>
<p>Gwefan</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Canran gwefan y sefydliad sydd ar gael yn Gymraeg ○ Tystiolaeth sy'n ymwneud ag unrhyw gynlluniau i wella neu gynyddu'r ddarpariaeth Gymraeg ar y wefan ○ Tystiolaeth sy'n ymwneud â'r broses a ddefnyddir i sicrhau bod y cynnwys presennol, cynnwys gaiff ei ddiweddarau a chynnwys newydd yn cydymffurfio â gofynion y Cynllun Iaith Gymraeg (os yw'r broses yn wahanol i'r hyn a adroddwyd yn 2015-16) 	<p>1.7% (heb gynnwys deunydd wedi'i lwytho i fyny, e.e. gwrandawiadau, cyhoeddiadau, ac ati, neu gynnwys wedi'i archifo).</p> <p>Rydym wrthi ar hyn o bryd yn cynnal prosiect mawr i adeiladu gwasanaethau gwefan newydd. Un o amcanion lefel uchel y prosiect yw sicrhau bod y wefan newydd yn bodloni gofynion ein Cynllun, ac mae hyn yn cael ei ystyried ym mhob cam o ddatblygiad y prosiect.</p> <p>Rydym yn adolygu ac yn diweddarau ein tudalennau Cymraeg yn rheolaidd i sicrhau bod y cynnwys yn gyfoes, yn gywir ac yn cydymffurfio â gofynion ein Cynllun. Cafodd pob un o'n tudalennau Cymraeg eu diweddarau yn ystod 2015-16. Rydym hefyd wedi ychwanegu 2 dudalen newydd ers mis Ebrill 2015, gan ddod â chyfanswm y tudalennau Cymraeg i 9. Mae hyn yn cydymffurfio â'r ymrwymiad yn ein Cynllun i gynyddu darpariaeth ddwyieithog a hygyrchedd ein gwefan a byddwn yn adolygu a diweddarau'r cynnwys yn barhaus at y diben hwn (3.19). Mae cyfieithu rhagor o gynnwys wedi'i atal nes y byddwn yn lansio ein gwefan newydd yn ystod y misoedd nesaf.</p> <p>Mae'r wefan newydd yn rhoi'r gallu i'n cynnwys fod yn amlieithog, gan ganiatáu i ni ddatblygu cynnwys Cymraeg newydd yn yr un ffurf â chynnwys Saesneg. Bydd hyn</p>

	yn golygu y gallwn barhau i ddatblygu ein cynnwys Cymraeg yn unol â'r ymrwymïadau yn ein Cynllun.
<p>Hyrwyddo gwasanaethau Cymraeg</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Gwybodaeth am y dulliau a ddefnyddir i hyrwyddo gwasanaethau Cymraeg y sefydliad a thystiolaeth o unrhyw gynnydd dilynol yn y defnydd o'r gwasanaethau gan y cyhoedd. ○ Gwybodaeth am y dulliau a ddefnyddir i asesu ansawdd gwasanaethau Cymraeg y sefydliad (e.e. trwy asesu profiad defnyddwyr gwasanaeth presennol/darpar ddefnyddwyr) 	<p>O dan ein Cynllun, rhoddwn rybudd o ddigwyddiadau cyhoeddus yng Nghymru yn ddwyieithog, a byddwn yn darparu cyfieithu ar y pryd ac yn gwneud addasiadau eraill wrth gynnal digwyddiadau cyhoeddus yng Nghymru. Rydym yn darparu cyfieithiadau o gyhoeddiadau ar gais ac yn hysbysebu hyn mewn cyhoeddiadau ac ar ein gwefan. Mae llofnodion e-bost yr holl staff yn cynnwys 'Correspondence is welcome in English or Welsh / Gallwch ohebu yn Gymraeg neu Saesneg.' Rydym wedi ymateb i geisiadau am gyfieithiadau Cymraeg o benderfyniadau gwrandawiadau Addasrwydd i Ymarfer.</p> <p>Mae ein hasesiad o'r defnydd a wneir o'r gwasanaeth cyfieithu ar y pryd a ddarperir mewn digwyddiadau yn dangos ei fod yn isel iawn fel arfer (h.y. un neu ddau o bobl).</p>
<p>Achosion Addasrwydd i Ymarfer</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Nifer y gwrandawiadau a gynhaliwyd yng Nghymru ○ Nifer y gwrandawiadau lle gwnaed cais gan y tyst i siarad Cymraeg ○ Nifer y gwrandawiadau lle cyflwynwyd tystiolaeth yn Gymraeg 	<p>56</p> <p>0</p> <p>0</p>
<p>Hyfforddiant ymwybyddiaeth iaith</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Nifer a chanran staff newydd y sefydliad (h.y. newydd ers 1 Ebrill 2017) a dderbyniodd hyfforddiant ymwybyddiaeth iaith Gymraeg. 	<p>75 (100%) - Mae hyfforddiant ymwybyddiaeth iaith Gymraeg yn un o ofynion ein rhestr wirio sefydlu i staff newydd. Bydd pob aelod newydd o staff yn derbyn gwybodaeth am ein Cynllun a'i ofynion gan eu rheolwr yn ystod eu pythefnos cyntaf yn eu swydd.</p>

<ul style="list-style-type: none">○ Nifer a chanran gweithlu cyfan y sefydliad sydd wedi derbyn hyfforddiant ymwybyddiaeth iaith Gymraeg ers i'r hyfforddiant gael ei gyflwyno.	267 (100%) - Fel uchod. Yn ogystal, cedwir yr holl staff presennol yn ymwybodol o unrhyw ddatblygiadau sy'n ymwneud â gofynion iaith Gymraeg HCPC trwy gyfathrebu mewnol, gan gynnwys erthyglau mewnwyd a chyflwyniad ym mhob cyfarfod staff.
---	---